

Nader onderzoek vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen

Ontwikkeling Bunckmanplein 3 te Voorthuizen

projectnummer 0404038.00
definitief revisie 00
2 december 2015

Nader onderzoek vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen

Ontwikkeling Bunckmanplein 3 te Voorthuizen

projectnummer 0404038.00
definitief revisie 00
2 december 2015

Auteurs

J. Buijks
M.L. Braad

Opdrachtgever

Van Renselaar Bouwkundig Ontwerp- en tekenbureau
Harremaatweg 4
3781 NJ Voorthuizen

datum vrijgave 02-12-2015	beschrijving revisie 00 definitief	goedkeuring drs. ing. M.L. Braad 	vrijgave drs. ing. V.R. Laracker
------------------------------	---------------------------------------	---	--

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Huidige situatie	2
1.3	Projectvoornemen	3
2	Methodiek	4
2.1	Werkwijze	4
2.1.1	Vleermuizen	4
2.1.2	Gierzwaluw	4
2.1.3	Huismus	4
2.2	Overzicht veldbezoeken	5
2.2.1	Vleermuizen	5
2.2.2	Gierzwaluw	5
2.2.3	Huismus	5
2.2.4	Overzicht	6
3	Resultaten	7
3.1	Vleermuizen	7
3.1.1	Bureaustudie	7
3.1.2	Beschrijving veldbezoeken	8
3.1.3	Overzicht gebruik van het plangebied door vleermuizen	9
3.2	Gierzwaluw	11
3.3	Huismus	13
3.4	Resumé onderzoek	14
4	Effectbeoordeling	15
4.1	Toetsing Flora- en faunawet	15
4.1.1	Vleermuizen	15
4.1.2	Gierzwaluw	15
4.1.3	Huismus	16
4.2	Planning werkzaamheden	16
5	Conclusie	17
6	Bronnen	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens het plangebied, Bunckmanplein 3 te Voorthuizen te herontwikkelen. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten (Flora- en faunawet). Met deze inzichten kan voorkomen worden dat verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden worden. In het kader van ontwikkelingen aan het Smidsmanplein, in de omgeving van het plangebied is bekend dat vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in de omgeving voorkomen. De kans is daarom aanwezig dat in de bebouwing binnen het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van bovengenoemde soorten aanwezig zijn. Om deze reden is onderzoek uitgevoerd naar de functie van het plangebied voor vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het onderzoek beschreven. In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van Voorthuizen weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Voorthuizen (Bron: Globespotter, 2014).

1.2 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich in het centrum van Voorthuizen. Ten noorden van het plangebied is de hoofdstraat (N344) gelegen. Ten zuiden van het plangebied is afwisselend groen en stedelijke bebouwing gelegen. Het plangebied zelf bestaat enkel uit bebouwing. In de huidige situatie beslaat de locatie een keurslagerij (pand met het donkere dak in Figuur 1.2) en een restaurant (pand met het oranje dak in Figuur 1.2). In Figuur 1.2 is de globale begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.2. Luchtfoto van het plangebied Bunckmanplein 3 te Voorthuizen (Bron: Globespotter, 2014).

1.3 Projectvoornemen

De bebouwing Bunckmanplein 3 te Voorthuizen zal binnen twee jaar worden herontwikkeld. In de huidige situatie bestaat de locatie Bunckmanplein 3 een keurslagerij (donker dak in Figuur 1.2) en een restaurant (pand met het oranje dak in Figuur 1.2). De inrichting van de toekomstige situatie is nog vooralsnog niet definitief bekend.

2 Methodiek

Allereerst zal de werkwijze voor het vleermuis-, gierzwaluw- en huismusonderzoek besproken worden (paragraaf 2.1). In paragraaf 2.2 is een overzicht gegeven van het doel van de verschillende veldbezoeken, de onderzoeksdata en de bijbehorende weersomstandigheden.

2.1 Werkwijze

2.1.1 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek is gewerkt volgens de richtlijnen voor het inventariseren van vleermuizen, die zijn opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus; 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' maart 2013.

De vleermuisdetector is bij het vleermuisonderzoek een onmisbaar apparaat. Met dit apparaat worden de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Door verschillen in klank, ritme en andere kenmerken is het mogelijk de verschillende soorten te onderscheiden en de aard van gedrag te bepalen. Er is steeds met twee detectors gewerkt, een Petterson D200 en een Petterson D240x. De D200 was daarbij afgesteld tussen de 20 en 25 kHz en de D240x tussen de 40 en 45 kHz. Op die manier kunnen alle vleermuissoorten, waarvan het voorkomen in Nederland bekend is, worden ontvangen. Met de Petterson D240x detector kunnen tijdens het veldwerk opname worden gemaakt die achteraf geanalyseerd kunnen worden met behulp van het programma Batsound. Vooral voor de soorten van het geslacht *Myotis* is dit noodzakelijk om tot een zekere determinatie te komen.

Voorafgaand aan de veldbezoeken is bij daglicht op de locatie gezocht naar sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen (vleermuiskeutels, meststrepen, afgebeten insectenvleugels en vetsporen).

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, langdurige regenval, dichte mist en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Tijdens dergelijke weersomstandigheden is niet gewerkt (zie Tabel 2.1).

Gedurende de veldbezoeken werd het onderzoeksgebied te voet doorkruist, zodanig dat een gebiedsdekkende inventarisatie werd verkregen.

2.1.2 Gierzwaluw

De methodiek van SOVON is gehanteerd zoals beschreven in Van Dijk & Boele (2011). Het veldbezoek voldoet eveneens aan de soortenstandaard 'Gierzwaluw', opgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) 2014a.

2.1.3 Huismus

De methodiek van SOVON is gehanteerd zoals beschreven in Van Dijk & Boele (2011). Het veldbezoek voldoet eveneens aan de soortenstandaard 'Huismus', opgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) 2014b.

2.2 Overzicht veldbezoeken

2.2.1 Vleermuizen

Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om een vleermuisonderzoek verspreid (met tussenpozen) over het actieve seizoen van vleermuizen uit te voeren. Om deze reden is in 2015 verspreid onderzoek uitgevoerd in de periode van juni tot en met september. Hieronder worden de meest belangrijke functies in het leefgebied en de bijbehorende perioden uiteengezet.

Zomer- en kraamverblijven van vleermuizen

In de periode 15 mei – 30 juli 2015 heeft onderzoek naar de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven plaatsgevonden (zie Tabel 2.1). Hierbij zijn twee rondes uitgevoerd waarvan één ronde na zonsondergang plaatsvond en één ronde die in de vroege ochtend tot zonsopkomst plaatsvonden.

Paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen

In de periode 15 augustus – 30 september 2015 heeft onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen. Hierbij zijn twee bezoeken uitgevoerd na zonsondergang (zie Tabel 2.1).

Vliegroutes en foerageergebied

Het inventariseren van vliegroutes en foerageergebied heeft simultaan met de overige vleermuisinventarisaties plaatsgevonden. Vliegroutes en foerageergebieden zijn (indien aanwezig) op kaart ingetekend. Voor een volledig beeld zijn hierbij zowel ochtendronden als avondronden uitgevoerd.

Winterverblijven

Winterverblijven van vleermuizen zijn op basis van zwermgedrag in de periode 1 augustus – 15 september simultaan met de rondes naar paarverblijven geïnventariseerd.

In het kader op de volgende pagina worden de definities gegeven van de belangrijke functies die een gebied kan hebben voor vleermuizen. De veldbezoeken zijn gericht op het al dan niet vaststellen van deze functies in het plangebied.

2.2.2 Gierzwaluw

Het inventariseren van de gierzwaluw is in de periode 1 juni t/m 15 juli 2015 uitgevoerd. De inventarisatie bestond uit avondronden vanaf twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang. Tevens is in de ochtend gekeken naar het voorkomen van de soort in het plangebied. Tijdens de onderzoeken van 15 juni, 2 juli en 16 juli 2015 is onderzoek verricht naar de gierzwaluw (zie ook Tabel 2.1).

2.2.3 Huismus

Het inventariseren van de huismus heeft plaatsgevonden in de periode 1 juni t/m 31 september 2015. In deze periode is simultaan met de bovengenoemde inventarisatierondes gezocht naar huismussen (met nestindicerend gedrag).

2.2.4 Overzicht

Tabel 2.1. Overzicht tijdstip en omstandigheden veldbezoeken vleermuizen (VL), gierzwaluw (GZ) en huismus (HM).

Datum	Tijd	Gemiddelde temperatuur	Wind	Soort	Neerslag	Bewolking
15-6-2015	20.00-00.30	10°C	NNO-1	VL, GZ, HM	geen	20%
02-7-2015	20.00-22.00	25°C	N-1	GZ, HM	geen	100%
16-7-2015	20.00-00.30	19°C	NO-1	GZ, HM	geen	100%
17-7-2015	04.00-05.30	17°C	O-1	VL, HM	geen	50%
27-8-2015	21.30-22.30	15°C	ZZW-1	VL, HM	geen	100%
29-9-2015	22.30-00.30	10°C	stil	VL, HM	geen	onbewolkt

Tekstkader 1: uitleg vleermuisbegrippen

Verblijfplaatsen/zwermgedrag

Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar meerdere typen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen.

Foerageergebied

Gebied waarbinnen een soort foerageert. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

Vliegroutes

Vaste route vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute teveel energie (te ver omvliegen of te onbeschermt).

Paarterritoria

Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Baltsroep

Sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Baltslocatie

Een locatie waar de functie baltsen is en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het vleermuis-, gierzwaluw- en huismusonderzoek uiteengezet. Allereerst komen in paragraaf 3.1 de vleermuizen aan bod, in paragraaf 3.2 de gierzwaluwen en in paragraaf 3.3 worden resultaten van het huismusonderzoek weergegeven. In paragraaf 3.4 wordt een resume gegeven van de aangetroffen soorten

3.1 Vleermuizen

3.1.1 Bureaustudie

Het onderzochte plangebied bevindt zich in een omgeving waar volgens de meest recente verspreidingsgegevens de in de onderstaande tabel (Tabel 3.1) genoemde vleermuissoorten in theorie waargenomen kunnen worden.

In de tabel staat per soort weergegeven hoe ze het landschap gebruiken, waar verblijfplaatsen aangetroffen kunnen worden en de status van voorkomen in Nederland. Daarnaast is met een kruis per soort aangegeven welke potenties het onderzochte plangebied en de nabije omgeving voor de desbetreffende soort heeft.

Tabel 3.1. Schematische weergave van het landschapsgebruik door vleermuizen.

Soort	Foerageergebied	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Licht jachtgebied	Licht vliegroute	Verblijfplaats in bomen	Verblijfplaats in gebouwen	Status
Gewone dwergvleermuis	X	X	X	X	X					A
Kleine dwergvleermuis	X	X	X	X	X					ZZ
Ruige dwergvleermuis	X	-	-	X	X					VA
Rosse vleermuis	X	-	-	-	-					VA
Laatvlieger	X	X	X	X	X					A
Gewone grootoorvleermuis	-	X	X	X	?					VA
Vale vleermuis	-	-	-	-	-					ZZ
Watervleermuis	-	X	X	-	-					A
Meervleermuis	-	X	X	-	-					Z
Franjestaart	-	X	X	-	-					Z
Bechstein's vleermuis	-	-	-	-	-					ZZ
Baardvleermuis	-	X	X	-	-					Z
Brandt's vleermuis	-	X	X	-	-					ZZ
Legenda										
	De vleermuissoort is niet gevoelig voor licht in het jachtgebied en/of op de vliegroute. De vleermuissoort foerageert/migreert ook in lichte plaatsen.									
	De vleermuissoort is gevoelig voor licht in het jachtgebied en/of op de vliegroute. De vleermuissoort foerageert/migreert op donkere plaatsen.									
	De vleermuissoort heeft een verblijfplaats in bomen.									
	De vleermuissoort heeft een verblijfplaats in gebouwen.									
A = algemeen, VA = vrij algemeen, Z = zeldzaam, ZZ = zeer zeldzaam.										

3.1.2 Beschrijving veldbezoeken

Juni 2015

Het avondbezoek in juni was gericht op het vaststellen van foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen in en nabij het plangebied. In juni zijn tijdens het avondbezoek drie foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in en nabij het plangebied.

Juli 2015

Het ochtendbezoek in juli is vooral gericht geweest op het vaststellen van vliegroutes, foerageergebied en activiteiten bij eventuele verblijfplaatsen. Deze ochtend is één foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen nabij en in het plangebied. Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Bij de inspectie van het gebied bij daglicht zijn geen sporen (uitwerpselen, afgebeten insectenvleugels e.d) gevonden die aan vleermuizen toegekend kunnen worden.

Augustus 2015

Het avondbezoek in augustus is vooral gericht op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende mannetjes. Eind augustus zijn in en nabij het plangebied twee foeragerende gewone dwergvleermuizen, één foeragerende laatvlieger en één foeragerende ruige dwergvleermuis waargenomen en is één baltsend mannetje van de gewone dwergvleermuis gehoord buiten het plangebied.

September 2015

Het avondbezoek in september is voornamelijk gericht op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende mannetjes. Eind september zijn in en nabij het plangebied twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen en is één baltsend mannetje van de gewone dwergvleermuis gehoord buiten het plangebied.

3.1.3 Overzicht gebruik van het plangebied door vleermuizen

Overzicht waarnemingen

In totaal zijn in het plangebied en omgeving de onderstaande vleermuissoorten aangetroffen:

- gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i> ;
- ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i> ;
- laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i> .

De overige in de tabel (zie Tabel 3.1) genoemde soorten zijn niet in het plangebied of de directe omgeving daarvan aangetroffen. Het betreft de kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, vale vleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, Bechstein's vleermuis, baardvleermuis en Brandt's vleermuis.

De verspreiding van vleermuizen in en nabij het plangebied is met stippen in Figuur 3.1 aangegeven. Om het beeld overzichtelijk en duidelijk te houden zijn niet alle waarnemingen weergegeven. Het kaartje geeft een beeld welke delen van het plangebied en omgeving het meest door de vleermuizen worden bezocht.

Figuur 3.1. Overzicht van vleermuizen die in het plangebied voorkomen. Blauw: gewone dwergvleermuis, groen: laatvlieger, geel: ruige dwergvleermuis. (bron: Globespotter)

Verblijfplaatsen/zwermgedrag

In het plangebied zijn geen beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Tevens is geen zwermgedrag waargenomen en zijn geen sporen gevonden die op duiden op vaste verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foerageergebied

In en rond het plangebied zijn enkele foeragerende vleermuizen waargenomen. Van een soortenrijke en druk bezochte (essentiële) foerageerplek kan echter niet gesproken worden.

Vliegroutes

Echte overduidelijke vliegroutes waarbij met een zekere regelmaat vleermuizen passeren zijn niet gevonden. De vleermuizen vliegen vanuit wisselende richtingen willekeurig het plangebied in en uit.

Paarterritoria

Tijdens het veldbezoek in augustus is één baltsend mannetje van de gewone dwergvleermuis waargenomen in het plangebied. Ook tijdens het veldbezoek in september is één baltsend mannetje van de gewone dwergvleermuis waargenomen. De locaties zijn weergegeven in Figuur 3.2. Van de baltsende mannetjes zijn geen paarverblijfplaatsen aangetroffen.

Figuur 3.2. Baltsplaatsen mannetjes gewone dwergvleermuis tijdens het onderzoek eind augustus (gele stip) en tijdens het onderzoek eind september (roze stip). (bron: Globespotter)

3.2 Gierzwaluw

Tijdens alle op gierzwaluw gerichte veldbezoeken is in het centrum van Voorthuizen een groep van circa dertig rondvliegende gierzwaluwen waargenomen. Tijdens het veldbezoek van 16 juli is vastgesteld dat circa zes gierzwaluwen het dak van de woning in het plangebied binnen zijn gevlogen. Dit duidt erop dat in het dak van het restaurant broedplaatsen (vaste rust- en verblijfplaatsen) van gierzwaluwen aanwezig zijn. Door de aanwezigheid van meerdere broedplaatsen kan hier gesproken worden van een kolonie gierzwaluwen. Op basis van een beperkt aantal invliegende gierzwaluwen is hier sprake van een kleinere kolonie van minder dan tien nesten.

Figuur 3.3. Locatie kolonie gierzwaluwen (blauwe stip). (bron: Globespotter)

Figuur 3.4 Locatie kolonie gierzwaluwen (rood omcirkeld). (bron: Google Streetview)

3.3 Huismus

Tijdens de veldbezoeken zijn geen huismussen binnen het plangebied aangetroffen. Eenmaal zijn zingende huismussen gehoord buiten het plangebied (zie Figuur 3.5). Er is echter geen sprake van nest indicerend gedrag in het plangebied. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen in de bebouwing binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Figuur 3.5. Locatie zingende huismussen (blauwe stip). (bron: Globespotter)

3.4 Resumé onderzoek

Vleermuizen

Tijdens het onderzoek in de periode juni tot en met september 2015 zijn in het plangebied te Voorthuizen waar herontwikkeling plaatsvindt, drie vleermuissoorten waargenomen:

- gewone dwergvleermuis;
- ruige dwergvleermuis;
- laatvlieger.

In het plangebied zijn geen (beschermde) vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Tevens zijn geen vliegroutes aangetroffen en is geen sprake van essentieel foerageergebied.

Gierzwaluw

In het dak van de bebouwing Bunckmanplein 3 zijn meerdere (beschermde) broedplaatsen van gierzwaluwen aanwezig.

Huismus

Binnen het plangebied zijn geen (beschermde) broedplaatsen van de huismus aanwezig.

4 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 3 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Flora- en faunawet en wordt aangegeven of er een noodzaak is om een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan te vragen. In paragraaf 4.2 zijn de consequenties voor de planning aangegeven.

4.1 Toetsing Flora- en faunawet

4.1.1 Vleermuizen

Foerageergebied

Foerageergebied is beschermd als het van essentieel belang is voor het in stand houden van een vaste verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Echter, het plangebied wordt niet intensief gebruikt als foerageergebied. Er wordt door het voornemen geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen aangetast. Belemmeringen in het kader van de Flora- en faunawet zijn wat betreft het foerageergebied van vleermuizen niet aan de orde.

Baltsende vleermuizen

In het plangebied is tijdens de veldbezoeken in augustus en september steeds één baltsende gewone dwergvleermuis aangetroffen. Baltsende gewone dwergvleermuizen hebben geen vaste baltsplek, maar zijn mobiel. Roepende mannetjes hebben dus in de nabijheid een territorium en paarverblijfplaats. Paarverblijfplaatsen behoren tot de vaste rust- en verblijfplaatsen en zijn volgens de Flora- en faunawet beschermd.

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen paarverblijfplaatsen aangetroffen. Tevens zijn geen kraam- of zomerverblijfplaatsen aangetroffen. Belemmeringen in het kader van de Flora- en faunawet zijn wat betreft vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet aan de orde.

4.1.2 Gierwaluw

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in het dak van het restaurant Bunckmanplein 3 te Voorthuizen meerdere nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig zijn. De gierwaluw is vermeld op de 'aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' als categorie 2 (koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden). Het nest van de gierwaluw is daarmee in het kader van de Flora- en faunawet jaarrond beschermd.

De voorgenomen herontwikkeling, de herontwikkeling van de locatie, kan leiden tot een verstoring of vernietiging van de nestlocaties. Een verstoring, of vernietiging van de nestlocaties leidt tot een overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (bijvoorbeeld artikel 11).

Om te voorkomen dat verbodsartikelen overtreden worden, moeten soortspecifieke maatregelen uitgevoerd worden. Voorbeelden van soortspecifieke maatregelen behelzen:

- Werken buiten de kwetsbare perioden van de soort;
- Het **aanbieden van tijdelijke én permanente verblijfplaatsen**. Tijdelijke verblijfplaatsen zijn vaak gierwaluwkasten die in de directe omgeving van de werkzaamheden aanwezig

zijn. Permanente verblijfplaatsen kunnen gerealiseerd worden door in de nieuwe situatie permanente ingemetselde neststenen, nestkasten, speciale dakpannen en in de muur geïntegreerde nestgelegenheden aan te brengen. Voor elke verblijfplaats die aangetast of verwijderd wordt dienen minimaal vijf nieuwe verblijfplaatsen aangeboden te worden.

- Vervangende verblijfplaatsen moeten voor de eigenlijke werkzaamheden en voor terugkomst van de gierzwaluw uit het zuiden beschikbaar zijn.
- Werken **onder ecologische begeleiding** van een deskundige op het gebied van vleermuizen.

Door deze soortspecifieke maatregelen worden de meeste overtredingen op de verbodsbepalingen voorkomen. Enkel zal nog sprake zijn van een tijdelijke verstoring van de soort, aangezien de soort opzoek moet gaan naar nieuwe, alternatieve verblijfplaatsen. Ook een tijdelijke verstoring is een overtreding van de Flora- en faunawet. Onder bepaalde voorwaarden kan voor een dergelijke overtreding een ontheffing verleend worden door het bevoegd gezag (de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, RVO).

Om deze reden dient voor de gierzwaluw een ontheffing aangevraagd te worden waarbij onder andere de soortspecifieke maatregelen, de gunstige staat van instandhouding en de belangen voor het project in een Projectplan uiteengezet worden.

4.1.3 Huismus

Tijdens het veldbezoek is gebleken dat er in de bebouwing geen nestlocaties van de huismus aanwezig zijn. Effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de huismus kunnen uitgesloten worden.

4.2 Planning werkzaamheden

Verwacht wordt dat het plangebied binnen twee jaar zal worden herontwikkeld.

De gierzwaluw is een uitgesproken zomervogel en is vrijwel uitsluitend van april tot 1 september in Nederland aanwezig. Half april komen de eerste vogels terug vanuit het zuiden. De kwetsbare periode van de voortplanting loopt van half april tot 1 september. Voor de herontwikkeling van de locatie zal bepaald moeten worden of de werkzaamheden buiten deze periode kunnen plaatsvinden en of de huidige nestlocaties behouden kunnen blijven.

Indien de nestplekken verstoord worden tijdens het broedseizoen of geheel verloren gaan moeten de vervangende (tijdelijke) verblijfplaatsen vóór april 2016 gerealiseerd zijn. Het is van belang dat een locatie wordt gevonden voor de nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen binnen een afstand van 100 à 200 meter ten opzichte van de oorspronkelijke nesten. Er is een gewenningsperiode nodig van één broedseizoen (half april tot september 2016) om de gierzwaluwen te laten wennen aan de nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen alvorens de oorspronkelijke verblijfplaatsen vernietigd kunnen worden vanaf september 2016 maar vóór aanvang van april 2017. Indien tijdelijke verblijfplaatsen geplaatst zijn dan dienen permanente verblijfplaatsen voor april (2017) gerealiseerd te zijn. Vervolgens, na een gewenningsperiode van één heel broedseizoen waarin zowel de tijdelijke als de permanente verblijfplaatsen aanwezig zijn, kunnen de tijdelijke verblijfplaatsen verwijderd worden vanaf september (2017).

5 Conclusie

In het plangebied Bunckmanplein 3 te Voorthuizen zijn nesten van de gierzwaluw (<10) aanwezig die door de voorgenomen herontwikkeling wezenlijk kunnen beïnvloeden.

Nesten van de gierzwaluw zijn jaarrond beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Voor verstoring en vernietiging moeten volgens de Flora- en faunawet tijdig soortspecifieke maatregelen (voor april) uitgevoerd worden en dient een **ontheffing** bij RVO aangevraagd te worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO bedraagt doorgaans 3 tot 4 maanden (reguliere aanvraag) en maximaal 26 weken (via de Omgevingsvergunning).

Aangezien de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding komt, zal RVO naar alle waarschijnlijkheid de ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepaling, onder voorwaarden, verlenen.

Wanneer de ontheffing in het bezit is van de initiatiefnemer en voldaan is aan de opgelegde voorwaarden kunnen de werkzaamheden binnen de invloedssfeer van de verblijfplaatsen hun doorgang vinden.

6 Bronnen

Hustings, M.F.H. Kwak, M.J.S.M. Reijnen & P.F.M. Opdam, 1984. Handboek vogelinventarisatie. Natuurbeheer in Nederland deel 3. PUDOC/Vogelbescherming, Wageningen/Zeist.

Korsten E., H. Limpens, H. Bouman, J. Reinhold, 2011. Brochure 'Vleermuisvriendelijk bouwen'. Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad, december 2011.

Limpens, H., Twisk, P., Veenbaas, G., 2004. Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouw, Delft, en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.

Limpens, H., Regeling, J., Koelman, R., 2009. Vleermuizen en planologie.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0, december 2014.

Van Dijk, A.J. & Boele, A., 2011. Handleiding Broedvogel Monitoring Project. SOVON, Beek-Ubbergen.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 - 20606920
E. michel.braad@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.